1.1. COMPONENT: C4 - Technische assistentie

1.1.1. Beschrijving van het onderdeel (vak Samenvatting)

Actiegebied: Technische bijstand – artikel 8, lid 3

Objectief:

Ondersteunen van uitvoerende entiteiten bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van maatregelen gericht op het verminderen van energie- en vervoersarmoede, in lijn met de doelstellingen van het Vlaams Sociaal Klimaatplan (SKP).

Acties:

Actie 1: Personeelswerkzaamheden voor het beheer en uitvoering van het Vlaams Sociaal Klimaatplan.

Actie 2: Ontwikkeling en implementatie van een **digitaal platform** voor het monitoren, rapporteren en beheren van het Vlaams Sociaal Klimaatplan.

Actie 3: Organisatorische en technische **ondersteuning aan lokale overheden:**

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) zal een specifieke projectsubsidie toekennen aan een toekomstig consortium en feitelijke vereniging van streekintercommunales en regionale partners om uitvoering te geven aan de actie Organisatorische en technische ondersteuning aan lokale overheden. De middelen binnen deze subsidiëring zullen door het consortium als werkings- en personeelsmiddelen worden aangewend.

Actie: A3 – Organisatorische en technische ondersteuning aan lokale overheden

Interventiegebied: artikel 8, lid 3. Technische assistentie

Beschrijving van de werking van het onderdeel

Informatie over de aard, het type en de omvang van de actie voor technische bijstand

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) zal een specifieke projectsubsidie toekennen aan een toekomstig **consortium en feitelijke vereniging van streekintercommunales en regionale partners** om uitvoering te geven aan de actie Organisatorische en technische ondersteuning aan lokale overheden. De middelen binnen deze subsidiëring zullen door het consortium als **werkings- en personeelsmiddelen** worden aangewend.

Het consortium zal opgericht worden via een **samenwerkingsovereenkomst** en naar analogie met het Consortium Technische Assistentiehubs Energiegemeenschappen, een samenwerkingsverband van intercommunales en energiehuizen dat gecreëerd werd voor de implementatie van het project Technische Assistentiehubs Energiegemeenschappen (TEAHs). Het consortium is de **uitvoerende instantie** voor deze actie.

Het consortium zal binnen deze actie de volgende taken uitvoeren:

- Een samenwerkingsverband operationaliseren om de lokale overheden (gemeenten, energiehuizen en OCMW's) te ondersteunen bij het aanpakken van energiearmoede binnen hun grond- of werkingsgebied.
- Via co-creatie met en participatie van lokale overheden typetrajecten uitwerken voor kwetsbare inwoners om energiearmoede te verminderen, afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen en hernieuwbare energie toegankelijk maken. Deze actie zal de brug maken naar andere Vlaamse SKP-maatregelen en bijdragen aan het operationaliseren op het lokale niveau.
- Het bouwen en beheren van een centrale toolbox met gestandaardiseerde typetrajecten en praktische instrumenten voor lokale besturen.
- Het organiseren van opleidingen en trainingen voor lokale besturen.
- Het voorzien in (traject)begeleiding voor lokale besturen, o.a. via het aanbieden van een helpdesk en coaching die de realisatie van de acties faciliteren.

Beleidscontext en beoogde impact

Lokale overheden zijn het beleidsniveau dat het dichtst bij de burger staat. Zij zijn dus de aangewezen actoren om energiearmoede aan te pakken met krachtige instrumenten die kwetsbare doelgroepen bereiken. Momenteel is het lokaal sociaal energiebeleid echter onderontwikkeld en zijn lokale sociale diensten onvoldoende voorbereid op de gevolgen van ETS2. Waar het sociaal energiebeleid wel al bestaat wordt het vaak minimaal uitgevoerd en is het meestal reactief van aard. Lokale overheden en hun lokale sociale diensten hebben **technische, expertise- en organisatorische noden:** het ontbreekt hen aan kennis, aan handvaten en ondersteunende tools en vaak aan de nodige capaciteit om de complexe energiearmoede-problematiek aan te pakken. Deze actie speelt in op deze noden door de creatie van een toolbox met gestandaardiseerde typetrajecten, door trainingen aan lokale ambtenaren en door actieve trajectbegeleiding waarbij ze ondersteuning krijgen op technisch, financieel en juridisch vlak.

Het **hoofddoel van deze actie** is daarom om de 285 gemeenten te mobiliseren om de beoogde impact van het Vlaamse SKP te versterken. Door de betrokkenheid van gemeenten te versterken door ontzorging en begeleiding zal het bereik van de andere Vlaamse maatregelen immers toenemen. Bovendien zal de actie ervoor zorgen dat geleerde lessen op lokaal niveau, inclusief kansen en drempels, systematisch worden meegenomen in een kennispool die blijvend geactualiseerd wordt en de basis vormt voor de trainingen en trajectbegeleidingen die aangeboden worden binnen deze actie.

Werking en taken van het consortium

De actie bouwt verder op de beproefde structuur van de zogenaamde Technische Assistentiehubs (TEAHs). Dit organisatiemodel is een samenwerking tussen de Vlaamse overheid en bestaande intergemeentelijke verenigingen (in handen van gemeenten), met een gebiedsdekkende werking. Sinds 2024 ondersteunen TEAHs de lokale overheden, burgers en organisaties bij het opzetten van energiegemeenschappen, het initiëren van energiedeelprogramma's, energieopslag en andere (sociale) energiemaatregelen.

In het kader van deze actie zal een gelijkaardig **consortium van 12 intergemeentelijke assistentiehubs tegen energiearmoede** lokale besturen ondersteuning geven bij het aanpakken van energiearmoede. ABB zal dit consortium subsidiëren om in een gepast ondersteuningsaanbod te voorzien. Het aanbod en de concrete deliverables zullen uitgewerkt worden in het subsidiebesluit. De beoogde werking is **voorlopig** als volgt:

1. **Ontwikkeling van een toolbox en use cases (typetrajecten):**
   De assistentiehubs ontwikkelen gezamenlijk een toolbox met gestandaardiseerde typetrajecten. De trajecten richten zich op drie belangrijke actiegebieden waar lokale overheden een cruciale rol spelen:

   1.1. *Toegankelijke oplossingen voor hernieuwbare energie en verwarming:* Het toegankelijk maken van PV-installaties en warmtepompen voor kwetsbare huishoudens door middel van innovatieve combinaties van bestaande subsidies en leningen, aangevuld met nieuw gecreëerde ondersteuningsmechanismen zoals garantiefondsen, begeleiding op maat en lokale communicatiecampagnes.
   1.2. *Publieke PV (overschot) inzetten voor kwetsbare inwoners:* Lokaal geproduceerde hernieuwbare elektriciteit toegankelijk maken voor kwetsbare huishoudens zonder een geschikt dak of gebouw. Dit kan onder meer door publieke PV-overschotten aan te wenden voor sociale energiedeelregelingen en door toegang tot betaalbaar laden te faciliteren via de koppeling van (semi-)openbare laadinfrastructuur aan openbare PV-installaties of gemeentelijke gebouwen, in combinatie met inclusieve prijs- en toegangsmodellen.
   1.3. *Geïntegreerde energie-efficiëntietrajecten*: Het opschalen van best practices die bestaande maatregelen combineren om een grotere en structurele impact te genereren voor kwetsbare doelgroepen. Denk hierbij aan energiescans, sociale leasing van apparaten, renovatiecoaching en -begeleiding. Dit actiegebied sluit het beste aan bij Vlaamse SKF-maatregelen 1 tot 6, die leningen en subsidies bieden voor investeringen in energiebesparing en hernieuwbare energie, en zal de operationalisering van deze maatregelen op het lokale niveau bevorderen.

Voor elk traject binnen de actiegebieden worden concrete instrumenten ontwikkeld zoals rekentools, modelcontracten, communicatiestrategieën, richtlijnen voor partnerschappen en pragmatische methoden voor impactmeting, gericht op de effecten op de energierekening.

2. **Capaciteitsopbouw en actieve trajectondersteuning:** De toolbox wordt actief ingezet om de capaciteit van lokale overheden te versterken. De assistentiehubs organiseren gezamenlijk ontwikkelde trainingen voor lokale ambtenaren, waardoor zij de typetrajecten in hun eigen lokale context kunnen implementeren. De training richt zich op het praktische gebruik van de instrumenten in de toolbox. Daarnaast wordt er tijdens de implementatie praktische begeleiding aangeboden. Lokale overheden worden ondersteund bij het overwinnen van organisatorische, procedurele, sociale, technische, financiële en juridische drempels die zich tijdens de uitrol kunnen voordoen. De ondersteuning wordt geboden via een directe helpdesk die bestaat bij de assistentiehubs en via individuele coaching en collectieve leermomenten.

De werking zal definitief vastgelegd worden in het subsidiebesluit met een gedetailleerde beschrijving van de werkpakketten.

1.1.1.1.1. Mijlpalen, doelstellingen en tijdlijn

Mijlpaal: Subsidiebesluit en samenwerkingsovereenkomst

Beschrijving

Voor deze actie is een **subsidiebesluit** nodig dat de uitvoering van de actie bij het consortium zal leggen. In het subsidiebesluit zullen volgende zaken (niet-limitatief) worden opgenomen:

- Het totale subsidiebedrag en de aanpak voor de uitbetaling van de subsidie.
- De rollen en opdrachten van de verschillende actoren binnen het consortium.
- Een beschrijving van de verschillende werkpakketten binnen deze actie, inclusief de deliverables per werkpakket.
- De rapporteringsvereisten die gelden voor deze actie en uitgevoerd zullen worden door het consortium. Deze zullen gebaseerd zijn op de deliverables voor deze actie en het SKF-vademecum (opgesteld door het Vlaamse Departement Financiën en Begroting), voor zover deze relevant zijn voor deze actie.
- De projectstructuur.

Voor deze actie is ook een **samenwerkingsovereenkomst** vereist tussen de projectpartners (leden) van het consortium. In deze samenwerkingsovereenkomst worden bindende voorwaarden met betrekking tot de financiering, de uitvoering en het beheer van de actie vastgelegd.

Doel: Uitbetaling van de subsidie aan het consortium in twee schijven

Beschrijving

Het subsidiebesluit zal in de loop van 2027 worden opgesteld. Het besluit zal het totale subsidiebedrag bepalen, alsook de uitbetaling in twee schijven. Het vooropgestelde doel is om deze schijven uit te betalen om het consortium de nodige middelen te geven om het ondersteuningsaanbod voor lokale besturen vorm te geven.

Tabel met informatie over mijlpalen, streefdoelen en tijdlijn voor de verwezenlijking van de actie

Seq. nummer	Actie	Mijlpaal/Doel	Mijlpaal/doelnaam	Kwantitatieve indicator (doelstelling)			Tijdlijn voor prestatie	
				Eenheid van actie	Basislijn	Doel	Jaar	Kwartaal
C4.TA. A3. S1.2027Q2	C4.TA.3	M	Goedgekeurd subsidiebesluit en ondertekende samenwerkingsovereenkomst		0	1	2027	Q2
C4.TA. A3. S2.2027Q3	C4.TA. 3	D	Uitbetaling voorschot		0	1	2027	Q3
C4.TA. A3. S3.2032Q3	C4.TA.3	D	Uitbetaling saldo		0	1	2032	Q3

Waarom de specifieke mijlpaal(en) of doelstelling(en) is/zijn gekozen

De mijlpaal werd gekozen omdat een juridische basis voor de subsidie een belangrijke voorwaarde is voor de implementatie van deze actie. Daarnaast is ook het samenwerkingsakkoord van belang als formalisering van de samenwerking tussen de leden van het toekomstig consortium dat uitvoering zal geven aan de actie.

De doelstellingen zijn gekozen omdat zij de uitvoering concretiseren van bepalingen die in het subsidiebesluit zullen worden vastgelegd, namelijk de uitbetaling van een voorschot en de uitbetaling van het saldo na naleving van de opgelegde rapporteringsvereisten door het consortium. De uitbetaling van het saldo zal gebeuren op basis van een evaluatie van de ingediende rapportering. Die moet enerzijds aantonen dat de deliverables van het subsidiebesluit opgeleverd werden en anderzijds transparantie geven over de inzet van de werkings- en personeelsmiddelen.

Bovendien verplicht de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) sinds 2020 de evaluatie van subsidies, net als de rapportering en controle. Het is dus ook op Vlaams niveau decretaal vereist om in een subsidiebesluit kwaliteitsvolle indicatoren en prestatie-informatie te voorzien en hierover te rapporteren.

Wat de mijlpaal(s) of indicator(en)/streefdoel(en) is/meten

De mijlpaal betreft de formele goedkeuring door de Vlaamse Regering van de subsidiëring van het consortium voor de uitvoering van deze actie en het afsluiten van het samenwerkingsovereenkomst tussen de leden van het consortium.

De doelstellingen betreffen de uitbetalingen van de schijven van de subsidie zoals zal vastgelegd worden in het subsidiebesluit.

Welke methodologie en bron zullen worden gebruikt, en hoe de juiste verwezenlijking van de mijlpaal(en) of doelstelling(en) zal objectief worden geverifieerd

Mijlpaal:

1. Goedkeuring van het subsidiebesluit door de Vlaamse Regering.
2. De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst door de consortiumleden.

Doelstellingen: De uitbetalingen van de schijven die bepaald worden in het subsidiebesluit, meer bepaald het voorschot bij de goedkeuring van het besluit en het saldo na de functionele en financiële rapportering die door het consortium wordt uitgevoerd conform de bepalingen van het subsidiebesluit.

Wat is de basislijn (startpunt) en wat is het niveau of specifieke punt dat moet worden bereikt (alleen voor indicatoren/streefdoelen)

Niet van toepassing

Tegen wanneer de laatste mijlpaal(en) of doelstelling(en) zullen zijn bereikt (per kwartaal en per jaar)

De einddatum voor realisatie van de mijlpaal is Q2 van 2027. De einddatum voor de realisatie van de doelstellingen zijn respectievelijk Q3 2027 en Q2 2032.

Wie en welke instelling zal verantwoordelijk zijn voor de actie

Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) is verantwoordelijk voor het opstellen van een subsidiebesluit voor de subsidiëring van het toekomstig consortium van streekintercommunales en andere regionale partners om een ondersteuningsaanbod rond energiearmoede voor lokale besturen vorm te geven.

Het consortium is verantwoordelijk voor:

- De totstandkoming van de overeenkomst die het consortium formaliseert;
- de uitvoering van de actie;
- de uitvoering van de rapporteringsvereisten die in het subsidiebesluit worden vormgegeven en de naleving van de rapporteringsverplichtingen en andere administratieve vereisten die in het Vlaamse SKF-vademecum worden beschreven, voor zover deze relevant zijn voor deze actie.

1.1.1.1.2. Financiering en kosten

De gebruikte methodologie, de onderliggende aannames (bv. over eenheidskosten, kosten van inputs) en de rechtvaardiging van deze aannames

Onderstaande tabel geeft een **indicatieve raming** weer van de kosten die het consortium zal maken om de actie uit te voeren en de kosten die lokale besturen zullen maken (ter cofinanciering van de actie) om deel te nemen aan het ondersteuningsaanbod. Het gaat hier over centrale taken zoals het uitbouwen van de toolbox en het uitwerken van de trainingen, en decentrale taken zoals het uitvoeren van de trainingen en het voorzien in trajectbegeleiding voor de lokale besturen.

De kosten per werkpakket zullen definitief bepaald worden in het subsidiebesluit.

wie	taak	2027	2028	2029	2030	2031	2032	totaal
centrale taken		**343.750**	**281.250**	**281.250**	**281.250**	**281.250**	**281.250**	**1.750.000**
	governance (consortium bouwen, verantwoordelijkheden en KPI opmaken, algemene coördinatie, monitoring, rapportage)	117.500	60.000	60.000	80.000	80.000	100.000	497.500
	design en setup van de toolbox met de instrumenten voor elk traject (vb: PV voor kwetsbare eigenaars, PV voor huurders, sociaal laden van evoertuigen, energiedelen,...)	119.167						119.167
	design and setup van de trainingsessies voor elk traject (10 verschillende trajecten)	60.000	50.000	20.000	50.000	20.000	10.000	210.000
	train the trainer (trainingen, toolbox, werven, communicatie)	33.333	80.000	80.000	40.000	40.000	40.000	313.333
	ondersteuning van de hubs	6.667	60.000	60.000	80.000	80.000	80.000	366.667
	externe en interne expertise	5.000	15.000	30.000	20.000	30.000	20.000	120.000
	communicatie	2.083	16.250	31.250	11.250	31.250	31.250	123.333
decentrale taken		**281.250**	**981.250**	**1.031.250**	**1.081.250**	**1.031.250**	**781.250**	**5.187.500**
	train de trainer volgen (10 trajecten, 36 deelnemers)	100.000	200.000	100.000	100.000	70.000	6.000	576.000
	werven van deelnemers	83.333	200.000	200.000	200.000	100.000	100.000	883.333
	trainingen geven inclusief toolbox traject (150)	66.667	300.000	300.000	250.000	250.000	50.000	1.216.667
	coaching geven voor één traject (300)	31.250	281.250	431.250	531.250	611.250	625.250	2.511.500
lokale overheden		**36.667**	**427.167**	**477.167**	**502.167**	**452.167**	**417.167**	**2.312.500**
	trainingen volgen inclusief toolbox traject (900)	25.000	250.000	250.000	200.000	200.000	60.000	
	coaching krijgen voor één traject (300)	11.667	177.167	227.167	302.167	252.167	357.167	
		2027	2028	2029	2030	2031	2032	totaal
totaal		**661.667**	**1.689.667**	**1.789.667**	**1.864.667**	**1.764.667**	**1.479.667**	**9.250.000**

Bovenstaande taken en bijbehorende budget zijn opgebouwd vanuit deze assumpties:

Een gemiddeld uurtarief voor 1VTE equivalent van € 87.5 (all-in werkgeverkost, overhead) tussen 2027-2032.

Centrale taken:

- Taak governance (€ 497.500): 5686 u ofwel 948u per jaar.
- Taak design en setup toolbox (€ 119.167): 1362u ofwel 136 u per traject (10) voor setup en doorontwikkeling gedurende 6 jaar.
- Design en setup trainingssessie (€ 210.000) : 2400u ofwel 240 u per trainingssessie (10) over 6 jaar
- Train the trainer (€ 313.333) : 3581 u ofwel 358 u per trainingssessie (10) over 6 j
- Ondersteuning hubs (€ 366.667) : 4190 u ofwel 698 u per jaar
- Externe en interne expertise (€ 120.000): 1371 u ofwel 229 u per jaar
- Communicatie (€ 123.333) : 1410u ofwel 235u per jaar

Decentrale taken

- Train the trainer volgen (€ 576.000): 6583u ofwel 18u per HUB WN (36) die 18u - incl voor- en nazorg - spendeert aan een 2delige trainingssessie (10).
- Werven van deelnemers (€ 883.333): 10095u ofwel 35u per gemeente (285) voor politieke en ambtelijke buy-in
- Training geven incl toolbox (€ 1.216.667): 13905u ofwel 93u per training reeks (150) voor 4-daagse basis en 3 opvolgingsdagen incl. nazorg voor elke dag
- Coaching geven (€ 2.511.500): 28703u ofwel 96u per gecoachte gemeente (300) die 1 type traject implementeert naar gezinnen

Lokale overheden (inbreng eigen tijd afgetopt op nodige 25%, in realiteit hoger):

- Trainingen volgen (€ 985.000): 11257u voor gemeentelijke deelnemers (assumptie 40u per gevolgde trainingsreeks per lokale deelnemer (900))
- Coaching krijgen (1.327.500): 15171u voor lokale coaching tijd en lokale implementatietijd (112u/trajecttype) naar burgers van 1 trajecttype (300)

Bovenstaande assumpties worden verder verfijnd bij opmaak van de consortium-overeenkomst en werkplanning in overleg met de toekomstige partners.

De kosten van de actie bedragen in totaal € 9.250.000. Hiervan is € 6.937.500 (75%) ten laste van het SKF. Dit bedrag zal als subsidie uitbetaald worden aan het consortium, conform het subsidiebesluit.

Het indicatieve uitgebreide tijdschema waarbinnen deze kosten naar verwachting zullen worden gemaakt

Zie boven.

Informatie over de nationale bijdrage in de totale kosten van de actie

De actie wordt ter waarde van minstens € 2.312.500 (25%) gecofinancierd door de lokale besturen.

Lokale overheden vervullen een essentiële rol, omdat zij voor kwetsbare inwoners het eerste aanspreekpunt zijn bij toenemende energiekosten. Omdat ETS2 een aanzienlijke impact zal hebben op het percentage huishoudens in energiearmoede, zal het personeel van het OCMW steeds vaker worden ingeschakeld en zullen er meer medewerkers moeten worden toegewezen aan de ondersteuning van huishoudens met energiearmoede. De voorgestelde acties en instrumenten ter bestrijding van energiearmoede zullen gezamenlijk worden ingezet door de assistentiehubs en lokale overheden.

Voor elke actie moeten de lokale overheden personeel inzetten en hiervoor het nodige budget reserveren. De tijd die de lokale overheden besteden aan het deelnemen aan trainingen en coachingsessies, en het opzetten

en realiseren van deze acties, maakt daarom deel uit van de actie en telt mee voor de cofinanciering ervan. Omdat de inzet van lokale medewerkers erg diffuus verspreid is over de 285 Vlaamse gemeenten, (en hun OCMW's en energiehuizen) is de rapportering via tijdsregistratie en arbeidsovereenkomst per medewerker onmogelijk. De rapportering van ingezet personeel bij de lokale besturen zal gebeuren via een op voorhand afgesproken vast budget per actie waarvoor een lokaal bestuur zich engageert.

Deze werkwijze wordt als valabel beschreven in het Europese regelgevend en uitvoerend kader:
- Het principe van cofinanciering in de Financial Regulation (EU, Euratom) 2018/1046 (artikel 190–193);
- De rapportering op basis van een vooraf vastgelegde *unit cost* via de *simplified cost option* in de Annotated Grant Agreement (AGA).

Alle informatie over welke financiering uit andere instrumenten van de Unie in verband met dezelfde actie is of kan worden overwogen

Er worden geen andere instrumenten van de Unie overwogen voor deze actie.

Alle informatie over voorgenomen financiering uit particuliere bronnen en welk hefboomniveau is beoogd, indien relevant

Niet van toepassing

Rechtvaardiging van de aannemelijkheid en redelijkheid van de geraamde kosten, indien nodig, rekening houdend met nationale specifieke kenmerken

De budgetraming wordt gebaseerd op de huidige werking van het Consortium Technische Assistentiehubs Energiegemeenschappen, waarbij technische assistentie geleverd wordt voor energietransitie-activiteiten aan lokale overheden, verenigingen van burgers en KMO's. Uit het TEAH-project is gebleken dat kwetsbare inwoners met meer en hogere drempels kampen dus dat er meer inspanningen en kosten vereist zijn om deze doelgroep te bereiken en activeren.

1.1.1.1.3. Rechtvaardiging voor andere begunstigde entiteiten dan kwetsbare huishoudens, kwetsbare micro-ondernemingen en kwetsbare vervoergebruikers (indien van toepassing)

Niet van toepassing

1.1.1.1.4. Additionaliteit

Toelichting en rechtvaardiging van de wijze waarop de nieuwe of bestaande maatregelen of investeringen aanvullend zijn en niet in de plaats komen van terugkerende nationale begrotingsuitgaven, overeenkomstig artikel 13, lid 2, met inbegrip van een dergelijke toelichting en rechtvaardiging met betrekking tot maatregelen en investeringen die overeenkomstig artikel 4, lid 5, in het plan zijn opgenomen.

Voor technische bijstand aan de lidstaten worden administratieve kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het plan niet als terugkerende nationale begrotingsuitgaven beschouwd (Artikel 13 (3) SCF-verordening).